

Cseke Vince, Háberfeld Aurél, *May Róbert*, Politzer Hugó, Przybilla Jenő, Ruzs Guidó, Vida Károly, Feigler Othmár, Lustig Henrik, Kogutowicz Károly, Simonyi Kálmán.

A jutalmul kitűzött könyvet (Arago: «Nagy emberek») *May Róbert* budapesti előfizetők nyerte meg. (V., Szabadság-tér 10. II. 4.)

A **Vörösmarty-szobor** javára «Vörösmarty-szám»-unk fejében folytatólagosan a következő tanintézetektől és egyesektől kaptunk adományokat:

Múlt heti kimutatásunk	96 kor. 20 fill.
Zombori állami főgimnázium	16 " 60 "
Szarvasi ág. ev. főgimnázium	14 " — "
Miskolci ev. ref. főgimnázium	13 " — "
Nagyszalontai községi főgimnázium	10 " 80 "
Zalaegerszegi állami főgimnázium	10 " — "
Pozsonyi kir. kath. főgimnázium	10 " — "
Veszprémi kegyesrendi főgimnázium	10 " — "
Szatmári ev. ref. főgimnázium	10 " — "
Peszterezbányai főgimnázium	10 " — "
Körmöcbányai főreáliskola	10 " — "
Sümei areáliskola	10 " — "
Miskolci kir. kath. gimnázium	7 " 20 "
Podolini kegyesrendi gimnázium	6 " — "
Vágújhelyi izr. areáliskola	5 " — "
Komáromi kath. gimnázium	5 " — "
Pápai bencés gimnázium	5 " — "
Gyönki ev. ref. gimnázium	5 " — "
Felsőlővői ág. ev. tanintézetek	5 " — "
Szentgotthárdi állami gimnázium	5 " — "
Fogarasi állami gimnázium	5 " — "
Debreczeni róm. kath. gimnázium	5 " — "
Beregszászi állami főgimnázium	4 " 90 "
Ifj. Hampel József, Budapest	— " 40 "
Ifj. Molnár Kálmán, Gertenyes	— " 40 "
Matusik István, Makó	— " 20 "
N. N., Budapest	— " 20 "
	279 kor. 90 fill.

SZERKESZTŐI TELEFON.

A *Tanulók Lapja*-ra most is lehet előfizetni. A folytatásos regényeknek már eddig megjelent részeit is megkijűk azoknak az előfizetőknek, a kik december-től kezdve járatták a lapot.

K. B. (Homonna.) Május 1-jéig ráér a folyamodvány benyújtásával. — **Lázár Gyula.** (Igló.) Przybilla Jenő czíme: Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 17. II. 6. — **Olvasó-egyesület.** (Marosvásárhely.) A kiadóhivatal a lapot csak az előfizetési összeg beküldése után indíthatja meg. — **A gályarab.** Még várj fiam az efféle kísérletekkel. Sem erőd, sem tehetséged nem lehet hozzá. — **Barátom halálakor. Őszszel.** Tiszteletreméltó érzelmek gyöngye versköntösben. — **M. A.** Csak küldjön továbbra is tudósításokat. — **Sch. S.** Az illető pontos lakását nem tudjuk. Úgy halljuk, hogy Budán lakik. — **Discipulus.** (Ungvár.) Sokraterest. A Stampfel-féle «Tudományos Zsebkönyvtár»-ban jeleutok meg hasonló terjedelmű és célú füzetek. A kívánt számot elküldöttük. — **Gimnázista.** Kaphatók. A kiadóhivatal elküldi a kívánt évfolyamot. — **V. T.** Csak küldje be, ha jók, szívesen közöljük. — **Lehel kürtje.** Nehéz dolog abba a kürtbe erőden tudóval belefújni. Balladának gyöngye, költeménynek is csak a rím miatt tarthatjuk. — **J. L.** (Szegvár.) 1. A gyógyszerésznek hat gimnáziumi osztályt kell vezetnie, aztán gyakornok lesz két, esetleg három évig, s két évet tölt az egyetemen. 2. Ott kell az érettségi vizsgálatot letennie. — **B. M.** Ha ilyen kis igényű versiket akar a «Kisfaludy-Társaság»-hoz beküldeni — fölöttébb kárba veszett munkát végez. Egyelőre ne küldjön be semmit oda. — **R. O.** (Szászváros.) A képes levelezőlap csinos. A cél is szép, de mi lapunkban az ügyet nem karolhatjuk fel, mert ha-

sonló kéressel még vagy húszan jelentkeztek, s mindeniket vissza kellett utasítanunk. — **K. Z.** Olyan szótár nincsen a magyar irodalomban. Németül most készül egy. Alkalmadtán utána nézünk a dolognak, s értesíteni fogjuk. — **K. A.** (Temesvár.) Bélyegekből nem küldheti be.

Egyetlen zenemű folyóirat a

«Zenélő Magyarország»

megjelenik minden hó 1- és 15-én, mindenkor 10–10 oldal zenetartalommal, magyar dal, műdal, opera, operette, táncz és salonzene legkiválóbb újdonságaival zongorára és hegedűre. Ára negyedévi 6 (uzetre 3 korona. Ugyanott bárhol megjelent zenemű megrendelhető. 8933

A «Zenélő Magyarország» kiadóhivatala: Budapest, VI., Csengery-utca 62 a.

Mutatóvényszámot ingyen és bérmentve küldünk.

!! Megjelent !!

Lombfűrészeti és faragászati különlegességekből összeállított nagyszabású album és arjegyzékünk, mely tartalmazza az összes ide vágó kellekek és díszvasalások képes gyűjteményét. Mivel a fentemlített cikkek és kellekek az ideig jórészt Bécsből szerezettek be, indíttatva éreztük magunkat egy minden tekintetben modern és terjedelmes album összeállítására, miáltal lehetővé tesszük minden oly cikk előnyös, olcsó és gyors beszerzését, mely eddig csak külföldről jóval nehezebben és nagyobb költséggel történhetett.

Tisztelettel
Kiss Ernő és Társa, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY MŰVEI

kaphatók a *Franklin-Társulat* kiadóhivatalában és minden hazai könyvkereskedésben:

Vörösmarty összes költői művei. Két kötet. A költő arcképével. Kötve 10 K.
Ezt a kiadást különösen ajánljuk az ifjúság figyelmébe.
Az egész Vörösmarty öt forintért! Még pedig díszkötésben.

— **Epikai költeményei.** Két kötet pompás díszkötésben. 8 K.

— **Lyrái költeményei.** Hasonló kiadás, a költő arcképével és életrajzával Gyulai Páltól. 8 K 40 f.

— **Zalán futása.** Tíz énekben. Gyulai László által rajzolt 12 képpel. Díszkötésben. 3 K 20 f.

— **A két szomszédvár.** Magyarázta Vozári Gyula. Jelen Irók Iskola Társ. XIX. 1 K.

— **Csongor és Tünde.** Magy. Torkos László. J. I. I. T. XLVI. 1 K 20 f.

— **Az áldozat.** Szomorújáték. Olesó Könyvtár 961–962. 40 f.

— **Eger.** Három énekben. O. K. 963–964. 40 f.

— **Cserhalom.** Egy énekben. O. K. 1138. 20 f.

— **Arab regék.** Fordította Vörösmarty Mihály. Czimképes kiadás. Két kötet. Vásonba kötve 12 K.

A nagy költő egyetlen ifjúsági írta, a serdültebbek számára. Az *Ezerégyéjszaka* meséi, bájosan szép stílusban. Aranyos-Rákosi **Székely Sándor. A székelyek Erdélyben.** Kiadta Heinrich Gusztáv. Régi Magyar Könyvtár I. 1 K 20 f.

Irodalomtörténeti magánolvasmányul ajánlatos. Ezen az érdekes eposzon buzdulva, írta meg költőnk *Zalán futását.*

Gyulai Pál. Vörösmarty életrajza. J. I. I. T. 2 K 40 f.

Nemesek a költőről szóló legjelesebb életrajz, hanem az irodalomtörténeti monográfiának klasszikus mintaképe is. Kötve magánolvasmány a középiskolák VIII. osztálya számára.

Salamon Ferencz. Irodalmi tanulmányok. Két kötet, 7 K 20 f., vásonba kötve 10 K.

A gazdag tartalommal *Vörösmarty nekrológja* is benne foglaltatik.

Szinyai Elek. Tanulmányok. A művelt magyar ifjúság és közönség számára. 2 K., vásonköt. 2 K 40 f.

Közleményei sorában: «Vörösmarty Mihály és Arany János lyrái költészetének főeszméi.»

Vörösmarty arcképe. Negyedretű aczélmetszvény 80 f.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.		Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

POMPÉJI PUSZTULÁSA.

Bulwer regénye. Átdolgozta Gaal Mózes. 11

— Azt hiszed, Jone, hogy csak Pompéjben tanultalak meg téged becsülni? — és azt hiszed, hogy csak az ifjú kornak adatott meg a szép lelkek imádása, szeretete? ... Ó van szeretet, mely a lelket nézi, az erényt keresi a szivben, mely nem riad vissza a ránczoktól ... Ilyen szeretetről álmodozott egykor Plató ... ilyenről álmodozom én is ... Ne riadj meg a gondolatról!

A világ engem hidegnek, sőt ridegnek tart, pedig nem vagyok az. Fogadd el tőlem ezt a tiszta, lelki szeretetet, ezt az igazi vonalmat, melynek —

— *Barátság* a neve! — vágott közbe Jone.

— Eh, ne használjuk ezt a szót, — mondá hevesen az egyiptomi — egy Glaukus és Klodius is érezhetik magukban, a mit a világ közönséges nyelven barátságnak nevez és ilyen emberekkel nem akarnám magamat egy sorba állítani ... az én érzelmeknek mása ott van megírva a csillagokban! ... Epedő vágy a szülője; vágy, mely fölemel és megnemesít, mely az egész életre szól ...

Jone arcát a fátyol takarta. Ez az arc kedvetlen, szomorú volt e pillanatban. Jó, hogy Arbaces nem látta, mert dühre gerjedt volna.

Mig az egyiptomi így érzelgett, Jone szivében újra fölébredt Glaukus emléke szépen és tisztán. Önkénytelenül is az a vágy ejtette rabul: bár itt volna, bár láthatná, bár hangját hallaná ...

Közönyös, hideg hangon szólalt meg:

— Mondd csak, Arbaces, mikor láttad utoljára bátyámat? Már napok óta nem látogatott meg engem. Mikor itt volt, nagyon izgatottnak látszott. Attól tartok, hogy elhamarkodva választotta azt a szigorú és örömtelen pályát ...

Jone arczát a fátyol takarta. Ez az arc kedvetlen, szomorú volt e pillanatban. Jó, hogy Arbaces nem látta, mert dühre gerjedt volna.

Mig az egyiptomi így érzelgett, Jone szivében újra fölébredt Glaukus emléke szépen és tisztán. Önkénytelenül is az a vágy ejtette rabul: bár itt volna, bár láthatná, bár hangját hallaná ...

Közönyös, hideg hangon szólalt meg:

— Mondd csak, Arbaces, mikor láttad utoljára bátyámat? Már napok óta nem látogatott meg engem. Mikor itt volt, nagyon izgatottnak látszott. Attól tartok, hogy elhamarkodva választotta azt a szigorú és örömtelen pályát ...

Jone arczát a fátyol takarta. Ez az arc kedvetlen, szomorú volt e pillanatban. Jó, hogy Arbaces nem látta, mert dühre gerjedt volna.

Mig az egyiptomi így érzelgett, Jone szivében újra fölébredt Glaukus emléke szépen és tisztán. Önkénytelenül is az a vágy ejtette rabul: bár itt volna, bár láthatná, bár hangját hallaná ...

Közönyös, hideg hangon szólalt meg:

— Mondd csak, Arbaces, mikor láttad utoljára bátyámat? Már napok óta nem látogatott meg engem. Mikor itt volt, nagyon izgatottnak látszott. Attól tartok, hogy elhamarkodva választotta azt a szigorú és örömtelen pályát ...

Jone arczát a fátyol takarta. Ez az arc kedvetlen, szomorú volt e pillanatban. Jó, hogy Arbaces nem látta, mert dühre gerjedt volna.

Mig az egyiptomi így érzelgett, Jone szivében újra fölébredt Glaukus emléke szépen és tisztán. Önkénytelenül is az a vágy ejtette rabul: bár itt volna, bár láthatná, bár hangját hallaná ...

Közönyös, hideg hangon szólalt meg:

— Mondd csak, Arbaces, mikor láttad utoljára bátyámat? Már napok óta nem látogatott meg engem. Mikor itt volt, nagyon izgatottnak látszott. Attól tartok, hogy elhamarkodva választotta azt a szigorú és örömtelen pályát ...

Jone arczát a fátyol takarta. Ez az arc kedvetlen, szomorú volt e pillanatban. Jó, hogy Arbaces nem látta, mert dühre gerjedt volna.

Mig az egyiptomi így érzelgett, Jone szivében újra fölébredt Glaukus emléke szépen és tisztán. Önkénytelenül is az a vágy ejtette rabul: bár itt volna, bár láthatná, bár hangját hallaná ...

— Miatta ne aggódjál, Jone — viszonzá az egyiptomi. Igaz, hogy szomorú és levert volt egy ideig, de aztán eljött hozzám, igen, ő jött el hozzám, mert érezte, hogy szeretem őt, s én megvigasztaltam, megnyugtattam őt. Föltartam előtte az Isis-kultusz nagy titkait, s a kit én veszek oltalmazó szárnyaim alá, annak nincs oka nyugtalankodásra.

— Örvendek, hogy ezt hallom. Szegény, jó bátyám! Az ő megelégedése engem is boldoggá tesz.

A beszélgetés aztán más tárgyakra tért át. Arbaces igyekezett kedves és mulattató lenni. Gazdag szelleme kimeríthetetlen volt, s Jone pillanatra elfeledte a szomorúságát, élénkebbé vált, s ezt az alkalmat ragadta meg az egyiptomi arra, hogy Jonéhoz így szóljon:

— Te még nem voltál az én házamban, Jone, pedig sok érdekes látni való van ott, egészen más, mint a pompéji házakban. Tisztán egyiptomi a berendezése, ha megnéznéd, legalább halvány fogalmad volna arról, hogy minők lehetnek a thebei és memphisi nagy paloták. Komoly barátodnak szerezd meg egyszer azt az örömet, hogy a dédelgetett Jonét vendégül tisztehesse!

Jone ártatlanul beleegyezett, s megígérte, hogy néhány nap múlva meglátogatja gyámáját.

XI.

A szegény teknősbéka. — Nydia új hivatása.

A reggeli nap beragyogta Glaukus kised kertjét, melyet a peristil oszlopoi foglaltak keretbe. Glaukus ott ült a viridarium üde pázsitján gondolataiba mélyedve.

A pompéji ásatások alkalmával e ház romjai között egy teknősbékanak a teknőit találták meg. Ez a teknősbéka már réges-régtől fogva lakott

ebben a kertben. Mielőtt Glaukus a házat megvette, már lakója volt annak ez a sajátságos állapot, melyet a természet szeszélye arra kárhoztatott, hogy ne érezzen fájdalmat, ne legyen része az örömben, csak húzza-vonszolja látszólag érzéketlenül az életet. Ki tudja, hány esztendeje már annak, hogy a házhoz került? Mondják, hogy ezelőtt tizenhat esztendővel a földrengés lerombolta Pompéji egy részét, azt a házat is, a melyben a teknősbéka tanyázott, s midőn a romokat eltakarították: megtalálták a teknősbékát, még pedig sértetlenül. Mintha valami titkos hatalom védte volna a pusztulás ellen.

Bámulatos egyformasággal és lassúsággal megtette sétáját a kertben, ki tudja mennyi idő kellett ahhoz, hogy körülmáskáljon s visszatérjen oda, a honnan kiindult? . . . A világ körülötte örült sebességgel változhatott, ő megmaradt az örökös egyformaságában, mint az idő, . . . melyet a rohanó perczek hasztalanul igyekeznek millió meg millió részre felaprózni.

Glaukus nagyon érdeklődött ez iránt az állapot iránt. Az ő pezsgő életkedve mily megkapó ellentéte volt a teknősbéka böles nyugalmanak! Órák hosszat elnézte, s gondolkodott; volt idő, mikor szégyelte magát szemben ezzel az állattal . . .

Most is vigyázta, s eltűnődött magában:

— A levegőget szántó sas karmai közül leeresztett a magasból egy követ. Azt hitte, hogy a te páncélos hátadat éri, de nem, egy üres koponyájú poétát talált a kő . . . A sors vakasága ilyen! . . . Te lomha teknősbéka, volt-e neked apád, anyád? Voltak-e valaha gyermekeid? Lobogott-e valaha a te szívedben az élet tüze, szeretél-e valaha valakit? . . . Ki tudná a te titkaidat? Érz-e örömet vagy bánatot? . . . Nem éreznél-e fel boldogságodban, ha Jone melletted állana, s tekintete, mint az életet adó nap melege, nem hatna-e reád? . . . Te boldogabb vagy, mint gazdád, a kit emészt a bizonytalanság! Már napok óta nem tudok semmit róla . . . Üres a világ, ki aludt minden fény, elhervadt minden virág! . . .

Álmodozásából Nydia riasztotta fel. A tablioniumból jött az ő szokott nesztelen lépteivel, s a virágoknál megállott. Öntözte, s lehajolt, hogy illatukat szívja. Leveleiket tapogatta, s a hervadtakat letépte . . .

— Nydia! — szólítá meg Glaukus.

A vak leány arcán öröm sugara villant meg. A hang irányában kémlelve nézett, s aztán oda lépett Glaukushoz, a ki ezalatt felkelt a gyepről.

— Nydia — ismétlé Glaukus gyöngéd, szerető hangon — immár harmadnapja vagy az én házi istenem védő szárnya alatt, mondd, kegyesek-e hozzád? . . . Megelégedett vagy-e?

— Nagyon! . . . Nagyon!

— Nydia, szeretnék téged valami szivességre kérni.

— Parancsolj, Glaukus!

— Beavatlak a titkomba, pedig gyermek vagy még, de én bizom benned. Hallottad valaha Jone nevét?

— Hallottam, hogy Nápolyból jött Pompéjibe és hogy nagyon szép.

— A legszebb és legjobb teremtés a világon. Nekem kimondhatatlanul drága. Menj el hozzá és mondd meg neki ezt . . . Ne félj tőle, szelid és kegyes; úgy fogad téged, mintha testvére volnál . . . Ha nem akarsz elmenni, én nem kényszerítelek . . .

— Elmegyek.

— Nála maradsz, míg jól érezed magadat az ő közelében, az ő házában, s ha nem — akkor visszatérsz ismét hozzám. Nem ajándékozlak neki, csak kölesön adlak. Szakítsd le kertemben a legszebb virágokat, tedd egy szép vázába és vidd el neki. A lantodat se felejtsej itt, melyet tegnap vettem neked. Jone szereti a dalt, te pedig gyönyörűen tudsz dalolni. Figyeld meg Jonét, s aztán ha találkozunk, mondd el nekem, mit beszélt, mikor reszketett a hangja, mikor volt jókedvű, mikor szomorú. Már negyedik napja nem láthattam őt, valami titoknak kell a dologban lappangania. Miért nem akar engem látni? Tudd meg ezt tőle! . . . Kérlek szépen, kis Nydiám, tudd meg ezt tőle. Említsd előtte gyakran a nevemet! . . . Értettél?

— Értettelek.

— Megteszed, a mire kérlek?

— Meg.

— Szedj virágot, Nydia, itt a váza . . . köszönöm, hogy olyan jó vagy hozzám.

— Rabszolgáod vagyok, Glaukus — felelé szeliden a leányka.

— Nem az vagy! Én visszaadom neked a szabadságot, kedves gyermek! . . . Légy szabad! Légy az én testvérem.

XII.

Jone ismét boldog.

Egy rabnő jelentette Jonénak, hogy Glaukus szolgája szeretne vele beszélni.

Jone kissé gondolkodott.

— A leányka vak — tevé hozzá a rabnő — s

azt mondja, hogy csak az úrnővel közölheti az üzenetet.

Jonénak megdobbant a szíve. Vak leányt nem küldhet el, miért szomorítaná meg . . . igen . . . igen, csak azért nem küldheti el . . .

— Mi mondanivalója lehet még Glaukusnak — tűnődék magában Jone, de szíve hevesen kezdett dobogni. Az ajtó függönye feltárult és Nydia belépett.

A küszöbön túl megállott és fejét jobbra-balra fordította, mintha a hangot leste volna, hogy tudja, minő irányban haladjon.

— Megengedi a nemes Jone, hogy színe elé járuljak? — kérde kedvesen csengő hangon. — Lábához tehetem az ajándékot?

— Kedvesgyermekem, — mondá Jone meghatottan — ne fáradj, majd átveszi tőled ez a leány. — És intett a rabnőnek.

— Csak neked szabad átadnom — felelé Nydia és megindult abban az irányban, honnan Jone hangjai a fülébe hatoltak.

Jone átvette a virágos vázát, s a mellette levő asztalkára helyezte. Aztán megfogta Nydiának a kezét s maga mellé ültette a heverő-divánra.

— Ezt a levelet is át kell neked adnom. Ebből megtudod, hogy miért választott Glaukus üzenete előadására ily méltatlan teremtést.

Jone keze reszketett, midőn Glaukus levelét átvette. És Nydia észrevette ezt. A büszke, szép úrnő intett kezével, s a rabnő eltávozott. Csak ketten maradtak a teremben.

Glaukus levele így hangzott:

ARBACES, AZ EGYIPTOMI.

«Glaukus kérdezi, beteg-e Jone? A rabnők azt mondják, hogy nem beteg — s ez megnyugtat. Megsértette-e Glaukus Jonét? Ötödik napja, hogy száműztél közeledből. Aggódó szívem azt kérdezi, hogy nem bántottalak-e meg akaratlanul egyetlen szavammal? . . . Én nem tudom, csak érzem, hogy halálosan szomorú vagyok . . . A hízogókkal egy sorba állítottál, mert azok előtt is elzár-

adt ajtódat. Ezt én nem érdemeltem meg. Valakirágalmazott engem? . . . Te azt nem hisztetted el, Jone, neked azt elhinned nem szabad! Ha a delphii jósló azt mondaná nekem, hogy Jone nem méltó hozzám, nem hinném el neki sem. Jone, engedd meg, hogy lássalak, hogy beszéljek veled. Te nyájas és jó vagy az idegenek irányában is, miért lennél zordon honfitársad irányában? . . . Várom a válaszodat. Fogadd szívesen e virágokat, illatuk százszer eszembe juttatott téged . . . A kis vak leányka viszi el neked, légy hozzá kegyes és — ha szívesen látod a házadnál,

tartsd meg. Okos, ragaszkodó teremtés, te legjobb úrnője léssz . . . Szépen énekel, keze gyakorlott a húrok pengetésében.

Még egy szót, Jone! — Miért becsülsz te annyira azt a komor egyiptomit? Én érzem, hogy nem becsületes ember. Mi görögök jó emberismerők vagyunk. Ne higj Arbaces minden szavának . . . úgy sejtem, hogy ő rágalmazott engem. Ha úgy volna, közöld velem Jone ezt, legalább ezt elvárhatja tőled Glaukus. Isten veled!»

Mikor Jone ezt a levelet végig olvasta, úgy tetszék neki, mintha szeméről hályog hullott volna le.

(Folytatása következik.)

A KI VOLTAM . . .

A Berettyó partján
Nádas vityillóba',
Talpon van egy öreg asszony
Kora reggel óta.
Kinéz a kapuba
Minden pillanatban,
Titkos, édes örömben
Olyan nyughatatlan.

Unokáját várja —
Oly epedve várja . . .
Szíve édes szerelmével,
S boldog mosolyával.
Odakint volt most is,
De senkit se látott —
Csak valami czifra ruhás
Úrfi nézett rá ott.

Eszébe jut róla
Az ő szegénysége,
S unokája nyomorgása —
Könyes szemmel mén be . . .
Hangosabban dobban
Szíve egyre jobban,
Úgy megsirna, de — az úrfi
A kis házba toppan.

Elszorúl a szíve,
Alig hogy meglátja:
Az a czifra ruhás úrfi
Az ő unokája!
Finom a ruhája
És ez úgy fáj neki . . .
Öreg szíve összeszorúl,
A mint nézi . . . nézi . . .

. . . Keblére borúlok,
Se látok, se kérdek.
«Édes lelkem! . . . Nézzen reám!
Miért nem ismer meg?
Azért, hogy a ruhám úri
Az vagyok, ki voltam
A kelmed kis unokája . . .
A ki rongyban jártam . . .

Gyökössy Endre.

AZ UTOLSÓ PALÁSTHY.*

Az én falumról s az én ösömről szól ez a kis történet.

A Nagy-Mezőn levő birtokomon keskeny út vezet keresztül. A birtok a határon fekszik s az út, a mint kiér belőle, a szomszédos Fehér vármegyébe lép át. A határnál áll a Hármashalom; emberkézhányta kerek domb egymás mellett mind a három. Kúpját a kakukfű, árkat a vad szederinda lepi el. Századok óta áll ott a Hármashalom. Térítő papoktól, erőszakos nagy uraktól itt védték meg őseim az ő kis birtokukat.

Már kis gyermekkoromban hallottam a vén gulyástól, a vén Basa Szentétől, mikor rámutatott a Hármashalomra:

— Itt halt meg az utolsó Palásthy.

Hogy ki volt az az utolsó Palásthy s mikor halt meg és miért halt meg itt a Hármashalmon, azt már nem mondta meg a vén Basa Sente. Azt megtudtam én s elmondom röviden, egyszerű hűséggel.

Palásthy Boldizsár a mi fölséges fejedelmünknek, Rákóczi Ferencnek volt vitézlő lovas hadnagya. Ott szolgált Béri Balogh Ádám csatáiban, de utoljára túl a Tiszára is elkerült és ott volt az esedi láp partján, mikor Majténynél feloszlott az utolsó kurucz lovastábor. Onnan indult hazafelé s bizony esztendőbe telt, mire a sok bujdosó bajtárson s útközben való atyafilátogatáson keresztül haza érkezett túl a Dunára, Mező-Szent-Györgyre.

Mentéjéről minden szőr levásott, dolmányának minden zsinórja foszladozott, esizmája se sárgaszínű volt már, hanem egérszínű, tarsolyán se volt meg a czimere, már a fegyvereit is elhagyogatta imitt-amott, kit készpénzért, kit zálogban. Csak egy kurtanyelű fokos volt minden kezében. Így érkezett haza.

Birtokait már rég felosztották Pál bátyja és Ádám öcsese maguk között. Nem is esoda. Tíz esztendő alatt csak egyszer látták, ez is régen volt; 1707-ben volt, mikor a labanczok elpusztították a vidéket s felgyújtották a falut, a mint Béri Balogh generalis maga előtt hajtotta őket. Ekkor egy napra otthon termett Boldizsár úr is; szívesen látták, de bizony csak sátor alatt, mert a ház még akkor is füstölgött s abban fejét le nem hajthatta. Másnap elment csapatjával s ettől kezdve csak holt hire szállongott haza testvéreire s öreg édes anyjához.

De hát elvégre hazaérkezett.

Édes anyja és testvérei ott laktak a napnyugati részen a fűzfák alján abban a házban, melyet ma Márkus-háznak nevez a falu népe. Szívesen látták a bujdosó testvért, rokont és atyafit mind az egész atyafiság. De hát még a jó édes anyja, mennyit sírt az, hányszor összeölelte, csókolta nagy örömben? El sem lehet azt mondani.

* Eötvös Károlynak most megjelent újabb elbeszéléseiből mutatványul.

Pál bátyja és Ádám öcsese másnap már előhozakodtak a birtok felől s atyafiságos jó szívvvel ajánlották föl neki az igazságos osztályt.

— Majd ráérünk arra még, — szolt Boldizsár. Táborhoz szoktam én gyermekkorom óta; meglehet, nálatok maradok édes bátyám; az is meglehet, átveszem a jussomat és beleülök; — de most hadd nyugszom ki magamat, hadd szokjam meg köztetek, majd meglássuk, mit csinálunk.

Telt az idő. Két tél, két nyár elmúlt már s Boldizsárnak még mindig nem jött meg a kedve a gazdasághoz. De nem is volt nagy kedve semmihez sem. A milyen hírek szállingóztak, azok inkább búsitották, mintsem vidították. A labancz lett az úr mindenfelé. A szegény kuruczok hallgatni kellett. Dicsőséges fejedelméről se tudott bizonyosat. Megkínálták várnagysággal, de mikor bement a székvárosba körülnézni, az alispán azzal fogadta:

— No öcsém, nem lehet ám most már káromkodni, de még csak emlegetni se szabad ám neked a pártütő fejedelmet.

Mit szólhatott volna erre? Isten megáldja vicsipán urambátyám, nem várnagynak való ember vagyok én.

Lovára ült, haza koczogott s leült az udvaron levő nagy szilfa alá búsulni.

1715-ben a vármegye közgyűlésére többen bementek a székvárosba, Veszprémbe. Radó István, Baditz Zsigmond, Perczel Sámuel — mind rokonok s bement velük Pál bátyja is. Mikor hazajöttek, azt mondja Pál Boldizsárnak:

— Édes Bódi öcsém, most már igazán vigyáznunk kell a beszédünkre. A vármegyén kihirdették a törvényeket. Az országgyűlés kimondta, hogy a fejedelem csak pártütő volt s a hazának és a szabadságnak csak gonosz ellensége volt s a ki megemlékszik róla, vagy levelet ír hozzá, vagy hírt keres róla: az maga is pártütő s a fejével és jószágával játszik.

Boldizsár nagy felháborodással hallotta ezt a szót és azután a fejét csóválta.

— Nem lehet az, édes Pál bátyám. Nem lehet az országgyűlésen annyi kutyahitű ember. Ha pedig egy ember volt is igaz hittel az országgyűlésen: halálnak kellett ott ilyen végzésre történni.

— Már édes Bódi öcsém, én azt mondom, a mit én hallottam.

Nem nyugodott meg e beszéden Boldizsár. Elment Radó Istvánhoz, Baditz Zsigmondhoz és Perczel Sámuelhez, megkérdezte azokat is. Szakasztott azon módon feleltek, amiként Pál bátyja.

Felnyergelt, lóra ült, átkoczogott Berhidára a szolgabíróhoz. Megkérdezte azt is. Az se mondhatott egyebet.

Bement a városba az alispánhoz. Megkérte, mutassa meg neki azt a törvényt. Az alispán meg is mutatta, el is olvasta, meg is magyarázta.

Boldizsár ekkor két kezébe vette a törvényt, két szemével megnézte a király pecsétjét és aláírását s két villogó szemével maga olvasta el azt a törvényt. És midőn végére ért: két égő szeméből ki-

csordultak a nehéz könnyecseppek s végig folytak remegő arcán, összeszorított ajkain s fekete nyalka bajú-zán. Letette a papirost s két kemény öklét mellére szorította, hogy onnan ki ne törjön a keserű zokogás hangja. Időbe telt, míg az alispánhoz szót szólhatott.

— Igazság van ebben a törvényben, urambátyám?

Az alispán öreg ember volt és tanult ember. De a mint nézte az ifjú kuruczot s meghallotta ezt a szót: az ő szeméibe is könnyek gyülekeztek.

— Ne kérdezz, édes öcsém, én már öreg ember vagyok, én erre a kérdésre meg nem tudok felelni.

Boldizsár a menteujjával megtörülte arcát, elkövetkezett az alispántól, lova oda volt kötve a bástyához, eloldozta, felült rá s haza ment.

Ez nap volt a karácsony előtt való nap. Kőd volt, dér volt, mire hazaért.

Szólanul ette meg a karácsony-esti vacsorát. Nem igen váltott szót azzal a három-négy atyafirokonnal sem, ki vendég gyanánt tölte ott a fele éjszakát. Hanem a mint az étkezésnek vége volt, oda ment az édes anyjához, megcsókolta az ajkát s e szavakat mondá:

— Édes lelkem, jó anyám, szeretett testvéreim s rokon atyafiak! Elbújdosom. Bűbánatos szívvvel válok el tőletek, de ei kell válnom. Az én dicső és fölséges fejedelmem idegen népek között bujdosik, hír se jön onnan, szellő se jön onnan. Én fölkeresem, én az ő hűségére esküdtem, érte élek, érte halok. Országgyűlés törvényt hozott, fejével játszik, ki hű marad hozzá. Én fölkeresem a világ végén is. És megmondom neki, hogy mi hívek vagyunk hozzá. Fejünkkel, jószágunkkal parancsol a törvény, de szívünkkel, lelkünkkel az övé vagyunk. És én az övé maradok. Édes, jó testvéreim, üljetek bele az ősi örökségtekbe s az én Istenem áldása legyen tiveletek. És verje meg az igaz Isten, a kik azt a törvényt hozták. Holnap, a mi Üdvözítőnk születésén még veletek leszek Istennek házában és azután bocsássatok el engem az én utamra.

A rokon atyafiak némán maradtak. Ádám, az ifjabbik testvér, sírva fakadt. Pál, az öregebb testvér, azt mondotta:

— Megháborodtál, Bódi öcsém? — Hanem az édes anya magához ölelte Boldizsárt, omló könyje végig folyt annak széles mellén és zokogva azt mondotta:

— Nem eresztlek, lelkem, jó fiam. Én vagyok a te szülőanyád. Én nem engedem, hogy elhagyj engem és elhagyd a te hazádat.

— Hejh, édes lelkem, jó anyám! Ahol a szabadság van, ott van az én hazám, s az én bujdosó fejedelmem mellett van az igaz magyar szabadság. De nem használt ez a szó a rokon atyafiaknak. De az ő sírásuk sem használt Boldizsárnak.

Karácsony első ünnepének reggelén korán fölkelte. Lovát, lószerszámát rendbe hozta. Istentisztelet után együtt étkezett anyjával és testvéreivel. Étkezés után megcsókolta, megsiratta valamenny-

nyit, lóra pattant s elindult kelet felé, a Hármashalom felé.

Testvérei és síró anyja kocsin elkisérték a Hármashalomig. Ott megálltak. Boldizsár még egyszer leszállott a lováról, még egyszer összecsókolta szeretteit. Még egyszer felállott a halmok egyikére s szétnézett a vidéken.

— Mikor jössz haza, lelkem fiam?

— Visszajövök, édes lelkem, jó anyám. Esztendőre vagy kettőre karácsony napjára megint itt leszek a Hármashalomnál. Lóra ült. Elvágatott. Elnyelte a köd és a sötétség.

— Csak az az utolsó szava ne lett volna.

Ha fordult az esztendő, ha jött a karácsony, jó édes anyja korán reggel kiment a Hármashalomhoz. Várta bujdosó fiát. Ő akarta először meglátni.

Néhány évig elkisérték fiai, azután unokái. Ha vihar fűtt, ha fergeteg dült, ha csikorgott: az öreg anya mindig ott volt. Sok esztendő tölt már el. 1735-ben már gyöngé volt, már beteg volt az édes anyja. Az ágyat nyomta hetek óta. Egyszer azt álmodta, hogy haza jött a bujdosó fia, látta jönni messziről, a tarnóczai mezők felől fiatalon, délcégen, sárga lovon, fényes öltözetben.

Karácsony reggelén üres volt a beteg anyja ágya. Hiába keresték a ház körül, a faluban. Nem találták.

Fölkelt a halálos beteg, felöltözködött s a mikoron senki sem látta, kivánszorgott a Hármashalomhoz. Ott elhagyta ereje s leroskadt az egyik halom oldalára. Szél fúj, csikorgó hideg volt, hordta a havat a fürgeteg. De az anya meglátta a fiát messziről a tarnóczai mezők felől, délcégen, sárga lován, fényes öltözetben. Még hallotta is, a mint kiáltotta:

— Édes anyám, édes jó anyám!

Pedig nem jött senki.

Csak a sötétség jött. Varjak repültek lomhán a falu felé, vadludak suhogtak fent a Balaton felé. Csak a szél süvöltött.

Ott találták meg az anyát holtan, hidegen, azon a halmon, melyen utoljára állott bujdosó fia, oda volt borulva utolsó lábnyomára s oda volt fagyva hulló könyve!

Eötvös Károly.

AZ ÚJ HAZÁBAN.

11

Irta: Verne Gyula. Fordította: Zigány Árpád.

— Nézd meg ezt a kavicsot, apám — mondta mosolyogva.

— Nos, mi különös van rajta?

— Érdeemes megnézni: ez aranyrög.

— Aranyrög? — ismételte Zermatt úr, s az ablakhoz lépve, jobban szemügyre vette a kavicsot.

— Bizonyos, hogy nem tévedsz? — kérdezte komolyan.

— Nem, apám; gondosan megvizsgáltam, elemeztem: nem tévedhetek; a Montrose vizesésénél nagyon sok ilyen...

— Mit törődünk vele! — szolt Zermattné meg-

vetően. — Minek nekünk az arany? Mi hasznát vehetjük itt?

— Kedves Ernő, — kérdezte Zermatt úr — még senkinek sem szoltál erről a fölfedezésről?

— Nem, apám.

— Jól tetted... nem ugyan azért, mintha nem biznám Jackban meg Wolstonékban... hanem jól meg kell fontolni, mielőtt az ember ilyen titkokkal előáll...

— Ugyan mi veszély lehetne ebben, apám?

— Egyelőre semmi... De ha hire futna, hogy a szigeten aranyrögök vannak, az egész világ alja, söpredéke, a szerencsevadászok durva tömege mind ide csődülne, s magával hozná a romlást, fejetlenséget, elaljasodást... Ezért, a meddig lehet, titkoljuk ezt a fölfedezést...

— Jól mondtad, édes férjem — helyeselte Zermattné. — Ne szóljunk róla senkinek, s ne is menjünk többé oda... Bizzuk a véletlenre a kínés fölfedezését: hadd juttassa Isten annak, a kinek akarja!

Az esős évszak még egyre tartott. Már elmúlt július, elmúlt augusztus első fele is és még mindig nem lehetett kimenni. Zermatt úr maga is csodálkozott; még ily hosszú, viharos telet soha sem ért, pedig már tizenharmadik éve lakott a szigeten. Jack is egészen oda volt; máskor már július végén mehetett vadászni, most pedig még augusztus közepén sem!

Söt augusztus 17-dikén oly irtózatossá orkán dühöngött, hogy valamennyiök szíve megremegett bele. Villámcsapás villámcsapást ért, s a szörnyű dörgés majd megsüketítette őket. Másnap este épen a könyvtár-szobában voltak, mikor egy roppant villanás után hirtelen mély csend lett... A villám ott csaphatott le Felsenheim közelében.

Aztán egy dörrenést hallottak... Valamennyien fölugrottak, s a lélekzetüket visszafojtva hallgatóztak.

— Mi volt ez? — kiáltott föl Jack.

— Semmi esetre sem ézengés — felelte Zermatt úr.

— Ez ágyú volt! — mondta Ernő határozottan.

Alig mondta ki a szót, megint egy dörrenés hallatszott: s ezúttal villámlás sem előzte meg. Most már kétségtelen volt, hogy ez is, meg az előző dörrenés is ágyúlövés...

Megdöbbenve néztek össze, Anna pedig rémülten kiáltott föl:

— A *Licorne*!... Ez csak a *Licorne* lehet!...

Pár pillanatig rémülten hallgattak, de ezalatt Zermatt úr összeszedte magát, s aztán megnyugtatta őket... Ez nem lehet a *Licorne*, mert akkor már három hónappal előbb kellett volna elindulnia Európából: az pedig képtelenség!... Inkább valami más hajó lehet, melyet a vihar kivert útjából, s most talán veszedelemben forog...

A férfiak rögtön magukra kapták vízmentes köpönyegüket és kisiettek a szakadó esőbe. De

olyan sötét volt, hogy egymást is alig látták; hiába néztek tehát a tenger felé, semmit sem vehettek észre.

— Különbén is hogyan segíthetnénk rajtuk? — mondta Jack.

— Sehogy — felelte Zermatt úr.

— Legfőlegb úgy, hogy imádkozunk értük — tette hozzá Wolston úr.

Visszamentek tehát a szobába, a hol a három hölgy már imádkozott. Aztán még sokáig hallga-

tóztak: de mivel több lövést már nem hallottak, azt következtették, hogy a hajó vagy elsüllyedt, vagy pedig a vihar elhajította a sziget közeléből.

Senki sem aludt egész éjjel; s midőn a vihar hajnal felé megszűnt, valamennyien kirohantak Felsenheim erkélyére... de sehol semmit sem láttak: a tengertükre sima és tiszta volt.

— Menjünk a Czápa-szigetre! — tanácsolta Jack. — Csak löjünk: hátha feleletet kapunk rá?

— Igazad van, fiam — mondta Zermatt úr.

Bár a tenger még erősen hullámozott, a négy férfi erős karja könnyen és biztosan hajította a csónakot. A szigetre érve, elbámultak a szörnyű pusztításon, mit a vihar okozott. Óriási fák

derékban kettétörve heverték a földön, az antilopok tanyája szertedülve és... a félszer, mely alatt az ágyúk álltak, tövig leégve!

Csak az ágyúk álltak helyeiken; ezeket nem bírta megmozdítani az orkán.

Jack rögtön beledugta a kanócot az egyiknek serpenyőjébe, fölporozta és meggyújtotta; a kanócz tövig leégett, a gyújtó-por ellobbant — de az ágyú nem sült el.

— Bizonyosan nedves lett a töltés — mondta Zermatt úr. — Próbáld csak kivenni: majd újra töltjük.

Jack bedugta a töltő-vesszőt... de az ágyúban nem volt töltés! Oda ugrott a másikhoz: abban sem volt!

— Tehát kilőtték? — kiáltott föl Wolston úr.

— Ki... mindakettőt!...

— És kicsoda?...

— Kicsoda?... alighanem a villám! — mondta Ernő hirtelen. — Beesapott a félszerbe, fölgyújtotta, s az ágyúk, egyik a másik után elsültek...

Ez a magyarázat nagyon is természetes volt.

Megtöltötték tehát az ágyúkat, s visszasiettek Felsenheimba, hogy megnyugtassák az aggódo asszonyokat.

XII.

Falkenhorst. — Waldeg. — Zuckertop. — Prospect-Hill. — Előkészületek a fölfedező útra. — A hegyesoros. — A búcsúzás.

Augusztus utolsó hetében végre a hosszú esős évszaknak is vége lett, s a két család akkor rögtön hozzáfogott a szántás-hoz-vetéshez, hogy minél előbb indulhassanak fölfedező útjukra a sziget belsejébe.

Legelőször is Falkenhorstba költözött mind a két család; a férfiak rendbehozták a fa ágai közt épült kis fészket, melyet a vihar meglehetősen megtépett, s aztán főlészántották, bevetették a földet.

— Csak annyit vessünk, a mennyi magunknak elég, — mondta Zermatt úr — a tavalyi aratásból még mégis sok fölöslegünk van, s ha megjönnek az új gyarmatosok, hadd dolgozzanak ők is magukért.

Három nap alatt elvégezték a munkát Falkenhorstban, s innen tovább vándoroltak Waldegbe. Itt is sok dolguk akadt; ki kellett javítani a kerítésket, melyekkel a kecskék és juhok legelőt kerítették be, s új tetőt kellett csinálni a szénapadlásra is, mert a regit letépte és elvitte az orkán. A háznak magának nem sokat ártott a

JOBBAN SZEMÜGYRE VETTE A KÜLÖNÖS KAVICSOT.

tél, s Zermatt úr legnagyobb öröme, a tavaly ültetett gyapot-cserjék is szépen teleltek ki; a Hattyú-tó környékén fekvő mocsaras rizsföldek pedig kitünő állapotban voltak.

Jack eljárógatott lesre a Hattyú-tóhoz, melyben ezerszámra tanyáztak a vízi szárnyasok: gémek, pelikánok, halász-sasok, száresák, vadludak, vadkacsák, vizityúk, s a gyönyörű fekete hattyúk, melyek festői rajokban úszkáltak a vizen. Persze hogy Jack nem kimélte a puskaport, s mindig bő zsákmányral tért haza.

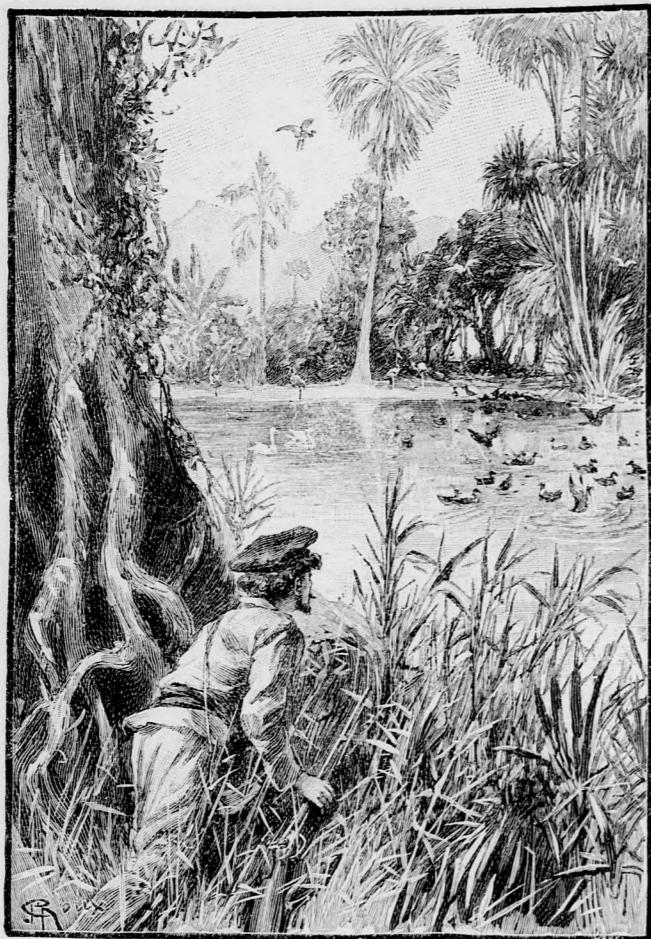
Aztán bevetették a földeket. Ezen a termékeny talajon szántani sem kellett: elég volt elvetni a magot, s boronával ráhúzni a földre: a többi elvégezte az áldott jó természet.

Szeptember 6-dikán mindnyájan visszatértek Felsenheimba.

Most már még csak a zuckertopi és prospect-hilli tanyák meglátogatása volt hátra, mert úgy határozták, hogy az eberfurti tanyát majd akkor ejtik útba, ha elindulnak a sziget belsejébe.

Mivel Zuckertop és Prospect-Hill messze voltak, s munka is több akadt ott, mint a közelebb fekvő tanyákon, abban állapodtak meg, hogy az aszszonyok ezúttal otthon maradnak, Ernő felügyelete mellett, a három férfi pedig elvégzi a mezei munkát.

Zuckertopban — melyet azért neveztek így, mert mikor elfoglalták, csupa mocsár volt, tele cukornáddal — egy egész hetet töltöttek. Buzát, kölest, kukoriczát és zabot vetettek, mely a fekete televény földben buján fizetett és harminczszoros magot is adott. Jack szórakozásképen folyton vadászott, s a Hattyú-tó környékén egy ritkább fajta állatot ejtett el; sötétbarna szőrű, szamán nagyságú anta volt, olyan, mint a szarvaskan orrszarvú, a tapirok családjából.

ELJÁROGATOTT LESRE A HATTYÚ-TÓHOZ.

Szeptember 15-dikén átmentek Prospect-Hillbe, melynek kissé meredek lejtőin ugyancsak erőlködtek a bivalyok meg az onagra, míg a kis szekeret fölvontathatták. Az orkán csak a háznak ártott, de a károkat hamar kijavították; a tea- és kápri ültetvényeken alig látszott meg, hogy a tél viharos volt. Munka közben sokszor elsétáltak a Csalódás-fokig, a honnét nagy darab tengert láthattak; ezért is nevezték el «Prospect-Hill»-nek.

Szeptember 21-dikén végre itt is elvégeztek minden munkát és elégedetten tértek vissza Felsenheimba. De az ott-hon maradtak sem pihentek. A hölgyek kitarították Felsenheimot és elvégezték a nagymosást. Ernő pedig szorgalmasan festegetett, rajzolgatott . . . hogy mit, ki sem találná az ember!

A kápolna belső díszítését, berendezését, a mit mindenki őszintén megdicsért, mert valóban ügyes és izléses volt.

— Lesz-e tornya is? — kérdezte Jack.

— Lesz bizony: még harangja is! — felelte Anna — a Landlord harangja.

Zermattúr most a sziget átkutató-sáról kezdett beszélni. Az ő terve az volt, hogy itt-hon marad Felsenheimban, vigyázni a házra meg a hölgyekre és Wolston úr meg Jack és Ernő, hárman átkutadják a sziget belsejét. Ez a terv mindenkinek tetszett, kivéve Ernőt és Annát, a kik jobb szerettek volna együtt maradni.

Mindjárt el is határozták, hogy a kis társaság szeptember 25-dikén indul, még pedig gyalog, a két kutyával, hogy vadászhasanak is. Az eberfurti tanyáig Zermatt úr is, meg a hölgyek is elkísérik a három fölfedezőt, s a sziklaszorosnál búcsúznak el tőlük.

(Folytatása következik.)

VIHARBAN.

Irta Nógrádi László.

Jártam nyáron ebben a völgyben, mikor tik-kasztó hőség volt. A fű csak úgy égett s a szintelen láng ott csapdosott a fenyér fölött. Fák, bokrok úgy álltak, mintha le volnának forrázva, bágyadtan hajolt le a lomb, a levél. Egy kis szél se mozdult, az ég fényes volt s lángba borult mezejéről özönáradattal öntötte a perzselő sugárt. Az örök zenészek is hallgattak, egy madár se

látok, hol zöld fű volna, egy-két kóró áll ki a hóból, de tudom, ezek is bánják, hogy vannak, mert a dér hideg.

Az útszélén álló bokrok ággombolyagján átlát-batok jól. Itt fészkelte hát a kis ökörsem, meg a csalogány? Milyen csúnya hely ez most. A zuzmarás ágak össze-vissza fonódnak egymásba. Hol itt a fészek? Ott lent, a hol legsűrűbb az ág, látszik valami kis feketeség, ott talán a hideg fészek, nyáron meleg otthon. Az út szélén álló fák olyanok, mintha sirórők volnának, szomorú

VIHAR ELŐTT. — Wagner Sándor festménye.

repült. Az Ipolyon át nyújtózó vén híd közepén ott állott az öreg kőszent, s megmaradt félkarját úgy terjesztette ki, hogy nem tudom esőt kért-e, vagy oda kívánczolt az útszéli csárdába egy kis hűsre.

Aztán tallérnyi fekete folt támadt az égen, utána jött sok-sok sötétszárnyú felhő, betakarták az eget, nagyot dördült, hogy rezgett bele a vén Rárós szikla feje, aztán fényes láng csapott végig a sötét felhőkön, még egy hatalmasat dördült s szakadt a zápor, mintha öntenék . . .

Látom most a völgyet. Nem borul föléje nap-sugaras ég, nap se látszik, mintha nem is járna már az égen. Egy tenyérnyi olyan helyet sem

csendben állanak, mozdulatlanul. Hol megszükül a völgy, egyfelől egyenesen a Rárós emelkedik ki sziklás oldalával, melyen bokor is csak gyéren él, másfelől, túl az Ipolyon, erdővel borított hegy van.

A Rárós olyan most, mint egy vén piperkőcz. Tarka a ruhája, a repedésekben hó van, a sziklák csupaszok, csak egyiken-másikon van szeszélyes alakba fagyott jég, itt hosszú csapok függnek, másutt széles jégabroszok, amott egy kis jég-torony van, emitt mint valami ostor, kaeskarin-gósan szalad lefelé a jégpatak.

Most ősz csakugyan a vén hegy, nem takargat-hatja zöld lombbal, bokorral vénségét, ott ül

minden ráncz nyíltan, nem kendőzi el a kakukfű, sem a szétfutó zöld borostyán.

A tetején egy hatalmas fenyőfa áll, lerázta magáról a havat, szabadon áll, mint a kitűzött zászló.

A kőszent hátat fordít az erdőnek, nem is érdemes most nézni. Nincs semmi rejtelmesség benne, mi vonzana, kíváncsivá tenne. A koronákon át látom az erdő hóval fedett talaját, látok mindent: hogyan emelkedik a hegy, amott egy árok, nyárban talán patakoeska csörgedez benne, emerre völgy csavarodik fel, a két szélén nyárfák állanak. Továbbad kis sűrű van, mogyoró-, galagonya-, boróka-bokrok, kerek tisztás is van körülötte. Nyárban a bokrokat befutja a fürtös virágú iszalag, teleaggatja esengőforma virágával a folyóka, a kis tisztás meg finom gyökerekből vastagon összefonódott, fölül zöld pázsittal takart szőnyeggel van fődve, mely besüpped a láb alatt s pihenő heverésre ingerel.

Most csak azt látom, hogy a fák csupaszak, a föld meg egyformán fehér.

De ni, az erdő halk, zizegő hangot ad. Mintha ezer láthatatlan szellem járna kis sippal, úgy zizeg, zúg az erdő. A völgyön fölfelé is erős hideg áramlik, mely vörösre csipi az arezot. A levegő, mintha átlátszóbb lenne, élesen látszik minden.

Szél lesz! S csakugyan nemsokára erősödik az erdőzúgása, a fa ágairól mint apró por hull le: a hó, meg a fagyos dér. Fel-felszív az erdő s most már darabokban is hull a hó, a szél odavágja a törzshöz más fa ága közé dobja s úgy veri szét apró porrá. A völgyben is fú már. Még csak egy kis barázdákat hasít a síma hó felületén, aztán neki erősödik, mind jobban-jobban szántja a havat, befúrja fejét mélyen, s aztán felesapja magát sűrűen szórva szanaszét a finom porhavat.

Még ez csak játék, még csak kezdi, czirógatja, simogatja a nagy hótengert, s mikor kijátszotta magát, akkor neki fog a dolognak komolyan.

Mintha tompán bömbölne az erdő, olyan hangot ad, rázódnak a fák, s recesegve verődnek össze a kemény galyak. A völgyben hószlopokat kerget a szél, kergeti . . . kergeti, aztán öltre kapja, kicsit birkózik velük, s ledobja valamennyit egy halomba. Fel van forgatva a síma hótenger, itt gödör van ásva, hogy a csupasz föld is látszik, amott hegy van rakva, emerre hosszú árok fut, magasra emelt a partja, amarra szaggatott, rövid sorokban ezikk-czakkos tanyák vannak egymás mellett, mintha valaki úgy nyírta volna a szélüket csipkésre ollóval. Hegyet rak, aztán

elrontja, árkot ás, meg betemeti, tele leheli hatalmas tüdejét az apró, csillogó hóval, aztán kifújja-fújja, tele van vele minden, ördögi tánczot jár a sok csillogó apró hideg por, káprázik a szem, ha bele néz, megvakul, ha beleesapódik.

Az égből úszkáló nagy szürke felhők is gondolnak valamit, elkezdik hullajtani nagy pelyhekben a havat. De ez a hó szépen nem esik a földre, szárnyra kapja a rohanó szél, jól összeveri őket, hogy apró szilánkokra hullanak, aztán tánczoltatja-tánczoltatja, föl, le, jobbra-balra hajigálja, leejti, meg felkapja, körbe forgatja, aztán megragadja, s viszi előre, előre . . .

Nem dörög, nem villámlik, de szörnyűbb vihar ez mégis, mint a nyári.

Az utakat eltorlaszolja, betemeti, elmossa; az utasokat megtéveszti, félrevezeti, hogy soha többet nem találjanak a jó útra, meleg otthonra.

. . . A vén kőszent ott áll a híd közepén, megmaradt félkezével arra mutat a csárda felé, mintha mondaná: menjetek, menjetek oda a melegre, ne kísértésék most kint az Istent!

A szél meg még dühösebben fúj s mérgesen dobálja rá a havat . . .

BOMBAY.

1893 december 17. Gözöcsünk csakhamar a parthoz ért s mi a szárazföldre léptünk. A podgyász után két óránál tovább kellett várunk. Azalatt az utasokkal egy nyitott fedélzet alatt vígan beszélgettünk.

Végre eljött ügynököm a podgyászzal s a szálloda kocsiába ülve, megkérdeztem, hogy miért késtünk oly sokáig az indulással. Egész csodálkozva válaszolta, hogy «hát mit gondol maga! Mikor a nagy európai posta jön, az nem csekélység, de igen is nagy dolog».

Sokszor tapasztaltam az életben, hogy a mitől legjobban tart az ember, épen azon esik át könnyen: ép úgy történik megfordítva is. Azt mondják, hogy a Vörös-tenger és indiai tengerek decemberben egyáltalán mindig esendesek; inkább veszedelmesnek mondták a Calcuttától Colomboig tartó utat, a hol akkortájt hét nagy hajó veszett el. Ott gyakoriak a víztölcsér, a zátony és vízalatti sziklák. Ezt később vezetóm is állította.

Ezen hosszú tengeri úton mintegy átringatva, megérkeztünk, miért a Mindenhatónak szívem mélyéből halát adtam!

A bombayi «Great Western» szálló régi épület, hol még magas, nagy szobák vannak, ép azért jó és igen kedvelt.

Egy szép kilátású erkélyre kilépve, az előttem levő toronyórán épen öt órát ütött. Megnézem a magamét, azon is, percze ugyanannyi volt.

Az erkélyről a házak felett messze elláttam a

tengerre, a hol este a kivilágított hajók szép látványt nyújtottak.

Kevés kivétellel egész Indiában az épületeknek csakis a belső osztályait lakják. A hőség ellen az utcai oldalról is széles ivezetes folyosók védik a lakosztályokat és még a folyosók is vékony deszkaredőkkel vannak nappalra beárnyékolva a nap és a betóduló hőség ellen, estefelé azonban minden redőt felhúznak és mindenki iparkodik lakását minél nagyobb léghuzammal hűvössé tenni. A magánlakásokban pedig egymástól nem ajtószárnyak zárják el egymástól a szobákat, hanem csak színes vászon- vagy himzett terítőket akasztanak az ajtófelé, ezeket nyárra szűz, bolyhos kelméből készítik és naponta többször vízbe mártják és ha azokat a szellő lengeti, üde, friss levegő terjed el a szobákban. «Great Western»-ben is az utcai oldalon folyosó húzódott végig a szobák mellett és ebből minden szoba előtt elhúzódó rész verandául szolgált. Elképzelhető, hogy mily könnyen lehetett volna a lakóknak egymás lakását esetleg rossz szándékból megközelíteni, miért is a verandára nyíló tárt ajtókat valóban nehéz volt megszokni.

Szobám mennyezetén nagy nyílás volt a szabad levegőjárás végett, a folyosóra nyíló ajtó felett pedig hosszú, nyitott ablak, mindkettő szellőzőül szolgált.

Este kilencz órakor nyitott erkélyajtó mellett lefeküdtem, vánkosom alá tárczámat és egy narancsot dugva, befüggönyözött ágyamban elaludtam. Tizenegy óra tájban nagy futkozásra ébredtem fel; a padlás nyílásából nagy zuhanással egy állat esett szobámba, mely még egy perczig futkosva, az alsóbb régiók felé vette útját. Ezután egyszerre minden elcsendesült. Ez minden este ismétlődött, de azért gyertyát egyszer sem gyújtottam, féltettem ágyam tüllangé függönyeit a tüztől. Valószínűleg patkányok lehetek.

A propeller nyilsebességgel egy óra alatt Elefanta szigetére vitt. Ott egy nyugalmazott ezredes felvezetett bennünket a hegyre, a hol fekete sziklába — Brahma, Siva, Visnu (Brahma az általános főisten, Siva a romboló és Visnu az oltalmazó isten) háromsággal — van befaragva a gyönyörű s elég ép, barlangszerű hindu templom. Sok szép faragvány van ott, köztük Parvati házassága és annak egyéb története. Este ép oly gyorsan értünk vissza Bombayba.

Bombayban összesen hat napig voltam. Reggel, este kikoecikáztam; a többi időt szobámban kellett eltöltenem a hőség miatt. Rendkívül meglepett ott a sok monumentális épület, köztük a pályaudvar, a matrózok otthona, a posta, vásárcsarnok és sok más épület. Az állatkert izléssel van elrendezve. Vastag drót-kalitikák mögött, terjedelmes nagyságban minden állatnál sziklák, barlangok, ágas fatörzsek vannak elhelyezve, a mint azt az egyes állat természeti sajátága megkívánja.

A nagyon érdekes múzeum is ugyanazon parkban van elhelyezve.

A paradicsomi szépségű Malabarhill egy fél-

sziget s Bombayhez tartozik, úgy mint nálunk Budapesthez a városliget vagy a Svábhegy. Ott van a legfrissebb levegő, a legszebb kilátás. A gazdag bombayiak ott szeretnek legjobban lakni. Hanem e szép hely közepette vannak a «csendes toronyok», a hová a parzi (zoroaster) vallásúak halottaikat kiteszik, hogy a keselyük azokat megégyék. A parzik előtt ugyanis a halott szenny; a föld, tűz, víz pedig szent dolgok, melyeket a halottal beszennyezni nem lehet. Igen gyakori eset, hogy a keselyük egyes kiszakított hullarészekkel a fákra vagy háztetőkre szállnak s az utczán is a seprők csontokat találnak, melyeket összeszedve,

PARZI NŐ.

a csendes toronyba küldenek. A lakók ezt ott megszokták és türik, mert a parzik ott igen hatalmasok, az ő kezükben van a kereskedés. Az ő «csendes torony» megtekintésére személyesen kellett a perzsáktól engedélyt kérnem.

A parzi nők európaias nevelésben részesülnek. Midőn Istenhez imádkoznak templomaikban, az örökké égő tűzbe néznek, nehogy szórakozottak legyenek.

A tüzet egykor Perzsiából hozták és azt azóta éjjel-nappal folyton szantálfaival fentartják, mert ha kialudnék, az a világ végét jelentené náluk.

A házi ajtatossághoz parzsát a tűzhelyről vesznek, arra szantálfa-darabkákat rakva, imádkoznak az égő tűz mellett.

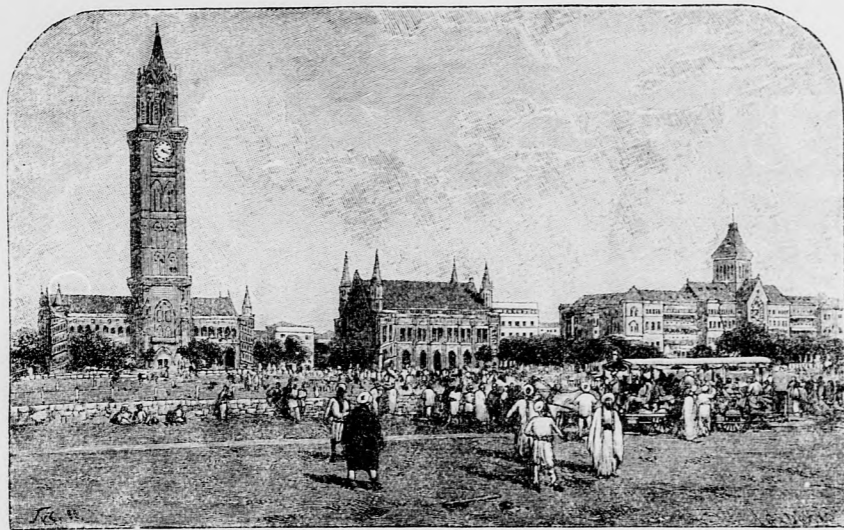
A virágot is imádják, nyilvános helyeken olykor láthatjuk őket imádkozni, az égre, a leáldozó nap felé tekintve. Keleti öltözetük mellett mélzó arcukhoz jól fest a finom fátyol.

A halottégetés a tengerparton, bent a városban szintén érdekes. Mielőtt a máglyát meggyújtják, azt rizskásával hintik körül s egy korsóból a vállán keresztül egyik hozzátartozó vizet önt át s azt úgy dobja a földhöz, hogy összetörjön. A hullá hozzátartozói félkörben körülülék a máglyát s annak égését egykedvűen nézik.

A városban a legtöbb utcát cocusdió- és mangófa (utóbbi galyából gyökereket ereszt a földre) szegélyezi s kellemes, terjedelmes árnyékot nyújtanak. Magaslátról nézve, Bombay egy óriás parknak látszik a sok szép faültetéstől. Annyi mőkust, gyíkot egy városban sem láttam. Ezek futkosnak

halt el egész Indiában kigyómarás következtében. A cobrának egyedüli legyőző ellensége a kis mangos (görénymacska), mely fürgén fejének, torkának esik s éles fogaival agyonharapja. Ennek a cobra marása nem árt.

Szobám egészen rizsszalma-szőnyeggel volt bevonva és azon milliárdnyi, alig látható apró veres hangya volt; de csipését soha nem éreztem, pedig még a lábam is tele volt velök. Hanem vannak nagyobb fajták némely helyen. Egy későbbi utas panaszkodott, hogy lábáját egy éjjelen át elpusztították tartalmával együtt. E miatt sokan bádögéből készült ládával utaznak. Vigyáztam tehát és ételmorzsától tisztán tartottam még a kizitáskámat is. Különben azt mondhatom, hogy nekem egész téli indiai utamban semmiféle rovar sem kellemetlenkedett, sőt nem is láttam, mert

BOMBAY.

a magas házak falain s mondják, hogy Bombayban igen sok háznak van házi kigyója. De azok szelídek, csakhogy valamely sarokban vizet, vagy egy kis tejet kell számukra tartani, mert a kigyó azért mászkál éjjel a szobában, hogy ennivalót találjon.

Egy ismerősöm mondta, hogy egy szolga éjjel látta, midőn a cobra (pápaszemes kigyó) a gyermekeken keresztül csúszott, az atyának pedig a feje alá feküdt éjjelenként. A cobrát bántalmazni veszélyes, mert társai bosszuállók. A hindu különben szentnek tartja és nem bántja. De előfordul a kigyók között düh- vagy veszettség-féle betegség. Ezt azonban meg lehet tudni arról, ha egy tájon — úgy hiszem, minden 48 óra után — kigyócsipéstől többen hálnak meg, mert a mérgezőanyagja annyi idő alatt telik meg. A benszülöttek az ilyen veszett kigyót ki tudják keresni és azt megölik. A mezőkön, kertekben temérdek a mérges kigyó és azon évben huszonötezer ember

évadja akkor nem volt és a lakások alapos tisztogatása, meszelése épakkor történt. Néhány moszkító csipett meg, mi ellen sokan bekenték az arcukat salmiak-szeszszel. Kigyót azonban nehányat láttam kertekben és vízben.

A benszülöttek negyedében megnéztem azon helyiséget is, a hol a menyegzőket tartják. Vezetőm megmondta, hogy miért jöttünk. Azonnal előmbe jött a hivatalos mátkapár-fogadó s arra a helyre vezetett és ültetett le, a hol ők szoktak ülni s a szerint sziveskedett velem is. Nyalánksággal kínáltak meg és két darab cocusdiót adtak; az is szokás. Mindeneket köszönve, távoztunk. Indiában nem szokás a nőknek hozományt adni s ha mégis hozományt ajánlanak, gyanút kelt; azt hiszik: a menyasszonynak bizonyára valami láthatatlan hibája van.

Bombayban egész nap nem visel senki sem keztyűt, még a kormányzó sem, a ki az angol királynét képviseli, csakis öt órán túl. Én jobb-

nak találtam semmikor sem viselni. Öt órákor kezdődik az élet Indiában. A corsokon szebbnél-szebb fogatok követik egymást. A benszülött gazdag világ ugyanis ott csillogó, fényes, ékszeres díszben mutatja magát szolgálóival.

A nép nem oly fekete, mint az arab; vernyeges barna. A munkások öltözete sokszor nem áll többől egy zsebkendőnél, melynek sarkait egy kötéllel erősíti dereka körül s abban tartja még a kenyerét, dohányját és egyéb aprólkát, mint azt a fényképeken is látjuk. A betelragástól piros a foguk.

A sok szép, széles utca tisztán volt tartva s

AZ ELEFANTAI TEMPLOM «TIGRISLÉPCSŐJE».

remek szobrokkal ékesítve. A benszülöttek utcáit is tisztáknak találtam. Ott a boltokat már alkonnyatkor zárják s reggel 9-kor nyitják.

Érdekes volt a beteg és haszonvetlen állatok menedékhajléka is. A reg, beteg tehéneket, kutyákat, majmokat és mindenféle állatokat gondoznak ott, mert a hindu vallásossággal becsüli meg az állatot. Minden nagyobb állatot külön szolgáló ápol és óv a ragadozó varjak ellen, melyek, ha a kellő felügyeletet elhanyagolják, azonnal ellepik s gyűszűnyi lyukakat vájnak a tehetetlen állatokon, melyek fájdalmas tekintettel fejüket ide-oda forgatják. Ha egy csapással leütnék szegényeket, nagyobb könyörületesség lenne, minthogy kinlódni hagyják. Az apró állatok kevesebbet szenvednek.
Mocsáry Béláné Fáy Mária.

AZ ISKOLA VILÁGÁBÓL.

Vörösmarty-ünnep.

A szegedi főreáliskola ünnepélyének fölöttébb gazdag műsora volt. Hegedüs Pál tanár mondotta az alkalmi beszédet. Beck József VIII. o. tan. felolvasta Vörösmarty költészetét jellemző értekezését. Szaválásra kerültek Nagy József és Bauer Herbert növen-

dékeknek pályadíjjal kitüntetett ódái. Pálmai Béla és Bauer Herbert zongorán adtak elő egyveleget a «Hunyady László» dalműből. Acsay Ferencz és Pálffy Jenő a «Marót bán» V. felvonásának híres dialógusát szavalták.

A szecszebányai ág. ev. lyceum ünnepélyének kiemelkedő pontja Jankó Jánosnak, a «Petőfi-kör» elnökének beszéde volt.

A szatmárnémeti ev. ref. főgimnáziumban Berky Lajos tartotta az ünnepi beszédet, Osváth Gedeon magafírta ódáját olvasta föl, Tar Béla VIII. o. t. pedig Vörösmarty életét és költészetét ismertette.

A szentesi főgimnáziumban Lóvi János VIII. o. t. Vörösmarty hazafias poézisét fejtegette. A szavalatok sorából megemlíti Berkó Józsefet, ki «Andor és Hus panaszá»-t adta elő.

Kiválóan szép volt amaz intézet ünnepe is, melyben Vörösmarty diákoskodott: a székesfehérvári ciszt. r. főgimnáziumé. Török Konstant tanár «A magyar nemzeti eszme és Vörösmarty» czímmel felolvasást tartott. Az ünnepély programján ez a jelige állott:

Emléke oltva van
A földbe, melyen élt,
Mélyen bocsátja be
Megáldott gyökerét.

A veszprémi felső kereskedelmi iskola előkelő közönség jelenlétében adózott a költő emlékének. A daloskór énekszámai, szavalatok és Vaszary tanár alkalmi költeménye egyaránt tetszést arattak.

A rimaszombati protestáns főgimnáziumban az ünnepi beszédet Vladár József VIII. o. t. mondotta. Angyal István felolvasásban méltatta Vörösmarty érdemeit.

A szegvárdi állami főgimnázium dús műsoru ünnepélyvel hódolt a költő emlékének. Az igazgató megnyitó beszédet, Hangl Béla tanár felolvasást tartott. A szavalatok hosszú során «Zalán futásá»-ból és «Marót bán»-ból is mutattak be szemelvényeket. Hét tanuló hegedűn és zongorán Walló Antal tanár ünnepi indulóját adta elő.

A rozsnjóói róm. kath. főgimnáziumban Csák Géza VIII. o. tan. Vörösmarty életét és költészetét ismertette. Machnievics Dezső VIII. o. tan. elszavaltta szerkesztőnk alkalmi költeményét.

A körmöczbányai állami főreáliskolában Tokaji Nagy Kálmán lelkes megnyitója után Reisfeld Lajos olvasott föl, majd Galanthal J. Vörösmarty költészetével foglalkozott, végül az ifjúság rázendített a «Keserő pohár» dalra.

Kassán a színházban ifjúsági előadással ünnepelték a nagy napot. Színre került «Csongor és Tünde».

A zalaegerszegi főgimnázium sikerült ünnepélye sok előkelő vendég jelenlétében folyt le. Enyedy Barna VII. o. tan. Vörösmarty életét tárta elő. Schlesinger Jenő a költő diákkoráról olvasott fel.

A bpesti II. ker. főreáliskolában Gaal János VIII. o. tanuló fejtegette az évforduló jelentőségét. Válogatott szavalatok ragyogtatták Vörösmarty költészetét.

A szászvárosi ev. ref. kollégiumban Nagy Sándor tanár tartott felolvasást. Szeneszy Gyula VII. o. tan. «Zalán futásá»-ból adott elő részleteket.

A pozsonyi kir. kath. főgimnáziumban Rencz János tanár méltatta Vörösmartyt, Kejzlár Gyula VIII. o. tan. «A hazafias érzés Vörösmartyban» czímmel tartott felolvasást.

A budapesti I. ker. állami főgimnáziumban Demeczky Mihály igazgató megnyitója után Szabó Zoltán Vörösmarty koráról írt tanulmányát olvasta

föl. Szabó Béla «A vén cigány»-t fejtegette. Stichleutner Jenő (hegedűn) és Trombitás László (zongorán) hatásosan adták elő Hubay csárdajelenetét, majd az utóbbi a Willmerstől megzenésített «Fóthi dal»-t játszotta.

A *fehértemplomi állami főgimnáziumban* Fronius Oszkár VIII. o. tan. volt az ünnepi szónok, beszédét Vörösmarty tíz költeményének elszavalása követte nyomon.

A *pécsi állami főreáliskolában* Sasváry József ifjúsági elnök mondott megnyitó beszédet. Jókies Tivadar ünnepi ódát szavalt, Kovácsfi D. Vörösmarty munkásságáról tartott sikerült szabad előadást, Girardi J. pedig Vörösmartyt, mint a «Szózat» költőjét dicsőítette. Ezután *Gallovích J.* tanár mondott emlékbeszédet, melyben Vörösmarty hatását a korra s a kor hatását Vörösmartyra ismertette. *Dischka Gy.* igazgató a múlt emlékeinek kegyeletes ápolására buzdította az ifjúságot.

A *kecskeméti főreáliskola* ünnepélyét *Hanusz István* igazgató nyitotta meg fénnyel szárnyaló szavakkal. *Schwarz Antal* emlékbeszédet mondott, *Friedenthal Armin* a szoborhoz való gyűjtésre serkentette társait.

A *temesvári róm. kath. főgimnáziumban* *Abelsberg József* tanár szép beszédben magyarázta az ünnep fontosságát. *Jenesu Mózes* Vörösmarty költői nyelvét és líráját világította meg, míg *Braun Miksa* mint epikus és drámaíróit jellemezte, *Urményi Zoltán* Gaal Mózes ünnepi költeményét szavalt, ezenkívül «*Árpád ébredése*»-ből is adtak elő részletet.

A *homonnai felső kereskedelmi iskola* ünnepét szerkesztőnk ódájának előadása vezette be, *Kovács Mátyástól*. A költő iránt való hódolatnak *Grünstein Salamon* adott kifejezést. Költészetét *Deutsch Manó* ismertette.

A *veszprémi kath. főgimnáziumnak* 105 tanulója hét tanár kíséretében vett részt a székesfehérvári ünnepen, hol is *Rasztovics Pál* VIII. oszt. tan. szép beszéddel babérkoszorút helyezett Vörösmarty szobrára. December 2-dikán tartotta az «Anyos-önképzőkör» a maga ünnepélyét. Itt *Szathmáry Dezső* olvasott fel Vörösmarty életéről, míg *Kuncz Ernő* «A vén cigány»-t fejtegette. Az ülést végighallgatta *Fenyvessy Ferencz* főispán is és a végén gyönyörű szavakkal buzdította az ifjúságot a költő követésére.

A *szegedi felső kereskedelmi iskolában* *Illy József* tanár fejtegette a nap jelentőségét. *Csala Imre* érzséssel adta elő szerkesztőnk költeményét. *Schweitzer József* felolvasta pályanyertes dolgozatát, melyben Vörösmarty életét és munkásságát elemezte.

A *verseczyi főreáliskolában* dr. *Szövényi József* tanár mondott ünnepi beszédet. *Hám Bódog* VIII. o. tan. Vörösmarty hazafias líráját elemezte, majd az ünnepelt költőnek arcképét *Buócz Béla* szavai kíséretében megkoszorúzták, végül *Skálay József* VIII. o. t. Gaal Mózes ódáját szavalt.

Gyász. *Stratzinger Emil*, a *székelyudvarhelyi kath. főgimnázium* V. osztályának tanulója, a múlt hó végén meghalt.

Felolvasás. Szép és tanulságos felolvasást tartott december 8-dikán a budapesti ág. ev. lyceumban dr. *Tolnai Vilmos* tanár «Páris és az 1900-diki világi kiállítás» czímmel. A múlt iskolai év végén egy ismeretlen jóltevő 1000 koronát bocsátott az intézet rendelkezésére azzal a czéllal, hogy a tanári testület egy tagja Párisba induljon tanulmányútra. A tanári kar dr. *Tolnai Vilmost* küldötte ki, a ki most számolt be útja tapasztalatairól.

Önképzőkori krónika. *Budapesti VIII. ker. állami*

főgimn., november 16. Több sikerült szavaltat mellett *Balázs Sámuel* velencei útirajzát olvasta fel. — *Soproni főreáliskola* «Berzsenyi-kör»-e, november 24. *Deutsch Adolf* VIII. o. t. előadást tartott a líráról; *Bruckner Nándor* VII. o. t. elszavalt a lapunkban megjelent «A haza áruló özvegye» cz. költeményt *Oláh Gábor*tól; *Nagy Imre* VII. o. tan. felolvasást tartott ily czímen: «Magyarország a párisi világi kiállításon. Elfogadtak egy beérkezett prózai munkát: «Csatatöredék», szerzője *Kemenes Géza*. — *Budapesti V. ker. főgimnázium*, november 25. *Szántó Imre* VIII. o. t. *Katona József*ről tartalmas emlékbeszédet mondott. — *Szegedi főgimnázium*, november 18. *Pollmann P.* VII. o. tan. *Deák Ferencz*nek a lengyelek ügyében mondott beszédét szavalt. *Divényi Károly* VII. o. t. ily czimű értekezést adott: «A költészet hatása a politikai és a társadalmi életre a szabadságharc előtt». Utána *Byronról* olvasott föl értekezést *Issekutz Gergely* VIII. o. tan. Elfogadták *Csányi Mátyás* VII. o. tanuló a zene fejlődéséről, és a klasszikus zeneiről szóló tanulmányát és a «Berzsenyi költészetének jellemzése» cz. dolgozatot, melynek szerzője ifj. *Nagy István* VII. o. t. November 25. *dikén Eisner Manó* VII. o. tan. «Erzsébet napján» cz. költeményét olvasta föl. Elfogadták *Venetianer Frigyes* VII. oszt. tanuló *Shakespeare* «Hamlet tragikumá»-t tárgyaló dolgozatát. *Issekutz G.* VIII. o. tan. *Byronról* szóló ismertetésének a II. részét olvasta. «A magyar nép» czímen tartott ezután ismertetést *Hevesi Kálmán* VIII. o. t. *Juhász Gyula* «Rákóczi hársfái» cz. költeményét olvasta föl.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A *Gyulai Pál* szerkesztésében s a *Franklin-Társulat* kiadásában megjelenő *Olesó Könyvtárnak* legújabb kötetei gyanánt megjelentek a következő művek: *Shakespeare* «A velencei kalmár», fordította *Ács Zsigmond* és ugyanattól a szerzőtől «*III. Richard király*», fordította *Szigligeti Ede*. Az előbbi tizenegy, az utóbbi tizenöt ív terjedelmű, a nagy britt költőnek két világhírű tragédiáját kapja itt a magyar olvasó 80—80 fillérért. *Csiky Gergely* bevezetése és magyarázó jegyzetei teszik ezt a valóban olesó kiadást még értékesebbé. Felsőbb osztályú tanulóinknak melegen ajánljuk figyelmébe. Ily módon megszerezhetik apránként a teljes magyar *Shakespeare*-fordítást.

Utazásom keleten. Ez a czíme *Mocsáry Béláné* Fáy Mária úti naplójának, mely számos fénykép után készült képpel illusztrálva jelent meg ifj. *Nagel Ottó* bizományában. Az ügyes és eleven tollal írt könyvből mai számunkban hozunk mutatványul egy fejezetet, mely *Bombayt* ismerteti. Nem kis dolog, hogy egy nő reá adja a fejét ilyen hosszú útra, s még dicséretebb, hogy megírja tapasztalatokban oly gazdag útját. A csinos kötet ára füzve

Eötvös Károly gyűjteményes munkáiból a napokban jelent meg a III. és IV. kötet húsz-húsz ívnyi terjedelemben. Két nagyobb terjedelmű elbeszélés, amolyan kisebb regényféle van benne, s számos más apróbb novella. Akad köztük olyan, mely már régebbi műve a szerzőnek, valószínűleg a hatvanas években írta; háttere a szabadságharc, sőt visszanyúl egy másik a *Rákóczy*-korba is. «Az utolsó *Palásthy*» megható történet, a szív melegével s az érzés erejével hat az olvasóra. Mai számunkban mutatványul is hozzuk. Remek történet, s minden ízében mesteri

kézre vall «*Bóthók uram szerencséje*», a melyben egy züllésnek indult, korhely kurtanemes egy kis gyermeket talál, s ez lesz az ő váltása, szerencséje, jobb útra térítője, mint *Jósika* «*Abafi*»-jában. Bámulatos emberismeret, a lelki állapotoknak finom rajza, a humor és tréfa játszi enyelgése váltakoznak benne. Bizvást elmondhatjuk, hogy ennél tökéletesebb novellát egy hamarjában nem olvastunk. A két szép kötet ára 4—4 korona.

SAKKJÁTÉK.

Rovatvezető: **Exner Győző** tanár.

Az 5. feladvány megfejtése:

1. Vd8—a8 (4 változattal a második lépésben).

6. sz. feladvány.

Jespersentől Svendborgban.

Világos: Ke3; Vf3; Bh4; Fc3 és h3; He8 és e4; gy a4, b5, d6 és f6.

Sötét: Kd5; gy e5, d7, g4 és h5.

Világos indul és sötétet a második lépésre megmattolja.

E feladvány a Brighton Society versenyén első díjat nyert.

(A megfejtés beküldésének határnappja december 22-dike.)

6. sz. játék.

Világos:	Sötét:	Világos:	Sötét:
Bródi.	Mortimer.	Bródi.	Mortimer.
1. e2—e4	e7—e5	16. e4—e5	d6×e5
2. Hg1—f3	Hg8—f6	17. Fg3×e5	Fc5—e7
3. Hb1—c3	Ff8—b4	18. Bf1—e1	els. röv.
4. Ff1—c4	d7—d6	19. Fa4—e2	Kg8—g7
5. d2—d3	Fe8—g4	20. Ba1—d1	e6—e5
6. Fc1—g5	h7—h6	21. c3×d4	e5—e4
7. Fg5—h4	Hb8—d7	22. d4—d5	Fe7—d6
8. els. röv.	g7—g5	23. Fe5—c3	b7—b5
9. Fh4—g3	Hd7—b6	24. Vb3—f5	Bf8—h8
10. Fc4—b3	a7—a5	25. Be1—e6	f7×e6
11. Hc3—a4	Hb6×a4	26. Vb5—g6†	Kg7—f8
12. Fb3×a4†	c7—c6	27. Fc3×f6	Vd8—c7
13. e2—c3	Fb4—e5	28. d5×e6	Vc7—h7
14. d3—d4	Fg4×f3	29. Bd1×d6	Vh7×g6
15. Vd1×c3	e5×d4	30. Fe2×g6	Söt. föladja.

Ezt a párisi nemzetközi mesterversenyen játszották 1900 május 22-dikén. *Bródi dr.* egyike a leghetőségesebb magyar sakkistáknak, igen ügyesen támad és férfokzik be a francia ellenfél meglazult hadállásába. *Bródi* különben Párisban nem ért el nagyobb sikert, mert a versenyzők kipróbált, neves játékosok voltak, azonban reméljük, hogy más alkalommal kitesz a magyar névért, a mint kisebb versenyeken ez neki már sikerült is. *Mortimer* ismert, könnyed modorú játékos.

Hírek. A Stratégia XI. levelező versenyén 10 résztvevő közül *Gaspary* lett az első Athenből, még pedig játékos-vesztés nélkül.

Sakk-üzenetek. Az ötödik feladványt megfejtette ifj. *Egyed Istvan* Budapesten. *Klein Vilmos*, *Goldfeld Jenő* Temesvár, A szentesi «*Horváth Mihály-önképzőkör*», *Vida Károly* Budapest, *Háberfeld Aurél*, *Koszorús Kálmán*.

Nem fejtették meg: K. N., G. R. és G. G. Budapest, M. J. Nagy-Kikinda.

FEJTÖRŐ.

Rovatvezető: **Csiszár József.**

Számítási kérdés:

Három szám egy mértani haladványt képez, összegük = 13; négyzetük összege = 91; e haladvány meghatározandó.

Földrajzi kérdés:

Mi a neve azon hűbéres orosz tartománynak, melyet az oroszok 1873-ban foglaltak el s melynek lakói turkmenek, kirgizek és üzbegek? Élénk karavánkereskedelme van.

Képrejtvény.

Megfejtési határidő 1900. december 23.

A 10. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számítási kérdés: a = 1, n = 128. **Történelmi kérdés:** Juba, numídiái király. **Képrejtvény:** Béketűrés kulesa az örömmnek.

Helysesen fejtették meg: *Halász Sándor*, ifj. *Egyed István*, A kassai «*Pázmány-kör*», *Inseit Lajos*, *Nagy Rudólf*, *Papp Száez Tamas*, *Krausz Alfréd*, *Matusik István*, *Szauer József*, *Grossmann Ernő*, *Littomericzky Nándor*, *Mihályfi Ernő* és *Zoltán*, *Kiszely Géza*, *Lustig Henrik*, *Vadas Zoltán*, *Wajdits Gábor*, *Przybilla Jenő*, *Simonyi Kálmán*, *Politzer Hugó*, *Lauffer Samu*, *Géczy Géza*, *Molnár Aladár*, *Istvánffy József*, *Prenoszil Béla*, *Kutlik Félix*, *Akay Elemér*, *Vadas Gyula*, *Acs Nagy István*, *Schreiber Sámuel*, *Bohrandt Lajos* Szaniszló, *Balássy Miklós*, *Grosz Jenő*, *May Pál*, *Schwarz Bernát*, *Schlesinger Arthur*, *Barok Imre*, *Borosnyay Oszkár*, *Beck Dezső*, *Székely Gábor*, *Ráday Zoltán*, *L. Gyárfás Elemér*, *Zomody József*, *Donáth Géza*, *Vértes Gusztáv*, *Róth Ottó*, *Schwarz Gyula*, *Kovács Aladár*, *Mallinger József*, *Weichherz Rezső*, ifj. *Hampel József*, *Vértes Tivadar*, *Gálos Rezső*, *Havas Pál* és *Bandi*, *Czikker Ferencz*, *Fodor Jenő*, *Kogutowicz Károly*, *Emmerling László*, *Sz. Kovács Ferencz*, *Cservenka Sándor*, *Vései Ferencz*, *Kohn Gábor*, *Herold Gyula*, *Mayer Jenő*, *Lux István*, *Popper József*, *Belicza István*, *Ronchetti József*, *Prágyik Flóris*, *Kemény Géza*, *Bodócs István*, *Rusz Guidó*, *Rosenkranz Nándor*, *Ilovzky Sándor*, *Frank Vilmos*, *Jankovics Ferencz*, *Erdei Vilmos*, *Groszmann Árpád* és *Jenő*, *Grieszel János*, *Dömötör Lajos*, *Herz Kálmán*, *Akantisz Rezső*, *Szeydler László*, *Lauffer Ödön* és *Rezső*, *Vida Károly*, *Novák János*, *Kollmann Jenő*, *Erdős Fülöp*, *Cseke Vincze*, *Köszler Arthur*, *Putnoky Imre*, *Adler József*, *Komlós György*.

A kitzított könyvjutalmat (*Szitnyay Elek*: «*Levelek egy tanuló ifjúhoz*») *Molnár Aladár* előfizetőknek nyerte meg Budapesten.

A **Vörösmarty-szobor** javára «*Vörösmarty-szám*»-unk fejében folytatólagosan a következő tanintézetektől és egyesektől kaptunk adományokat:

Múlt heti kimutatásunk	279 kor. 90 fill.
Trencsényi főgimnázium	10 » 80 »
Lőseai állami főreáliskola	10 » 70 »
Szatmári főgimnázium	10 » — »
Nagykárolyi főgimnázium	10 » — »
Csiksomlyói kath. főgimnázium	10 » — »
Aradi kir. kath. főgimnázium	10 » — »
Verseczyi állami főreáliskola	10 » — »

Székelyudvarhelyi róm. kath. főgimn.	10 kor. — fill.
Országos nőképző-egylet leánygimnáziuma (Budapest)	5 „ 90 „
Zentai állami főgimnázium	5 „ — „
Bártfai állami gimnázium	5 „ — „
Ujverbázi algimnázium	5 „ — „
Fiumei felső kereskedelmi iskola	2 „ — „
«Széchenyi-önképzőkör»-e	1 „ 90 „
Félegyházi főgimnázium	1 „ — „
La Borda Jenő, Budapest	— „ 60 „
König István, Versecz	— „ — „
	387 kor. 80 fill.

SZERKESZTŐI TELEFON.

Önképzőkori tudósítókul újabban a következőket fogadtuk el: Gálos Rezső, budapesti I. ker. főgimnázium, Székely Gábor, kolozsvári ev. ref. kollégium, Schweiger Zoltán, temesvári róm. kath. főgimnázium, Kovács Aladár, temesvári állami főgimnázium.

Egy református előzető. Az a könyv tudunkkal nem jelent meg magyar kiadásban. — **Többeknek.** A «Kodák» fényképező-gép Pejtsik Károlynál (Budapest, IV., Károly-utca 1.) kapható. — **Erdős Fülöp.** (Hódmezővásárhely.) Vörösmarty kétkötetes kiadásában benne vannak a költő drámai művei is. A kiadás valóban olcsó. Az Arany János műveiből is van ilyen olcsó kiadás. Eddig 80 korona volt, most 30 koronáért is kaphatja Arany János műveit. — **Cseke Vincze.** (Nagy-Szeben.) Küldje azt is be hozánk. Ha helyesen fejt meg, neve bizonyára ott lesz a megírók között. — **Kollmann Jenő.** Besoroztuk. — **Köszler Arthur.** (Temesvár.) Intézkedtünk, hogy a hiányzó számot megkapja. — **V. Gy.** (Érsekújvár.) Megbízuk önt a tudósítói tiszttel. Az az évfolyam már nem kapható. — **Leitner Vilmos.** A «Toldi szerelme» a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, s kapható minden könyvkereskedésben. Ára kötvé 4 kor. 80 fill. — **Egyed István.** Tiszteletreméltó ösének műfordításait ma már nem kaphatja meg. Egy kötetke a negyvenes években jelent meg, de azok a példányok ma már unikumok. — **Szalay Károly.** Minő poétikai cikkek vár ön? A «bélyeggyűjtő»-t esetéről esetre közölni fogjuk. — **K. G.** (Kassa.) A kérdezett monológ a Singer-Wolfer kiadásában megjelent «Vig és komoly monológok» között van. — **A. J. és P. J.** Azt a számot már nem lehet megkapni. Egyszer már szóvá tettük az előfizetők között, de nem akadt, a ki ezt a számot hajlandó volna eladni. — **Reflexió.** Az én világom. Visszhangok. Ezek a versek mind arról tanúskodnak, hogy önben van tehetség, de még erősen forrong, nem alakult ki eléggé. Gyakran a tárgyval nincsen tisztában, a mely dalra készíti. — **D. B.** (Jászberény.) Az a könyv nagy díszmunka. Ára 20 korona. Megkaphatja minden könyvkereskedésben. — **Honvédek sirjánál.** Ki a biond? Az első lapos, nincs benne hév és emelkedettség; a másodikban nincs szellem, s e híján efféle költeményt írni nem lehet. Egyik sem közölhető. — **Prenoszil Béla.** (Pozsony.) 1. Bekötési táblák a VII. évfolyamhoz is kaphatók. A kiadóhivatalnál rendelje meg. Ára 1 kor. 60 fillér. 2. Shakespeare színművei közül egyelőre olvassa azokat, melyeket az irodalom tanára kijelöl. 3. Macbeth beszéde a szellemmel nem hiba. A tragédiák csodássága az úgynevezett subjektív csodásság. A lelkiállapot rajzára való. Azért csak ő látja felizgatott képzeletében a szellemet, a többiek nem. A többi kérdésre oly röviden megfelelni nem lehet. Forduljon a tanárához valamelyik órán vagy az önképzőkörben, ő majd ki fogja részletesebben fejteni. — **W. L.** Te édes fiam azzal biztatsz, hogy a lapot meg fogod rendelni, ha verset közlünk téled, «mert hát — írod — te nagyon szeretsz versírással foglalkozni». Nagyon súlyos a föltétel, aligha elfogadhatjuk. Nekünk a szeretet gondosságával kell örködnünk olvasóink jó

izlése fölött. Inkább ajánljuk, hogy fizess elő a lapra, s ha már kell okvetlenül verseket írnod, írd, de ne a «Tanulók Lapja»-ba. — **Bonus discipulus.** Arany «Toldi»-ját megkaphatod bármely könyvkereskedésben. A legolcsóbb iskolai kiadás (jegyzetes) ára 1 korona 60 fillér.

Egyetlen zenemű folyóirat a

«Zenélő Magyarország»

megjelenik minden hó 1- és 15-én, mindenkor 10—10 oldal zenetartalommal, magyar dal, műdal, opera, operette, tánc- és salonzene legkiválóbb újdonságaival zongorára és hegedűre. Ára negyedévi 6 fuzetre 3 korona.

Ugyanott bárhol megjelent zenemű megrendelhető. 8933

A «Zenélő Magyarország» kiadóhivatala:
Budapest, VI., Csengery-utca 62 a.

☛ Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldünk. ☛

!! Megjelent !!

Lombfűrészeti és faragászati különlegességekből összeállított nagyszabású album és árjegyzékünk, mely tartalmazzá az összes ide vágó kellekek és díszvasalások képes gyűjteményét. Mivel a fentemlített cikkek és kellekek ez ideig jórészt Bécsből szereztek be, indítatva éreztük magunkat egy minden tekintetben modern és terjedelmes album összeállítására, miáltal lehetővé tesszük minden oly ciklik előnyös, olcsó és gyors beszerzését, mely eddig csak külföldről jóval nehezebben és nagyobb költséggel történhetett.

Kiss Ernő és Társa, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.
☛ Árjegyzék kívánatra bérmentve. ☛

VÖRÖSMARTY MIHÁLY MŰVEI

kaphatók a Franklin-Társulat kiadóhivatalában és minden hazai könyvkereskedésben:

Vörösmarty összes költői művei. Két kötet. A költő arcképevel. Kötvé 10 K.
Ezt a kiadást különösen ajánljuk az ifjúság figyelmébe.
Az egész Vörösmarty öt frtért! Még pedig díszkötésben.
— **Epikai költeményei.** Két kötet pompás díszkötésben. 8 K.
— **Lyrnai költeményei.** Hasonló kiadás, a költő arcképevel és életrajzával Gyulai Páltól. 8 K 40 f.
Jutalomkönyvül alkalmas szép kiadások.
— **Zalán futása.** Tíz énekben. Gyulai László által rajzolt 12 képpel. Díszkötésben. 3 K 20 f.
— **A két szomszédvár.** Magyarázta Vozári Gyula. 1 K.
Jeles Irók Iskolai Tára XIX.
— **Csongor és Tünde.** Magy. Torkos László. J. I. I. T. XLVI. 1 K 20 f.
— **Az áldozat.** Szemortújáték. Olcsó Könyvtár 961—962. 40 f.
— **Eger.** Három énekben. O. K. 963—964. 40 f.
— **Cserhalom.** Egy énekben. O. K. 1138. 20 f.
Arab regék. Fordította Vörösmarty Mihály. Czimképes kiadás. Két kötet. Vászombra kötvé 12 K.
A nagy költő egyetlen ifjúsági irata, a serdültebbek számára. Az Ezeregyéjszaka meséi, bájosan szép stílusban.
Aranyos-Rákosi Székely Sándor. A székelyek Erdélyben. Kiadta Heinrich Gusztáv. Régi Magyar Könyvtár I. 1 K 20 f.
Irodalomtörténeti magánolvasmányul ajánlatos. Ezen az érdemes eposzon buzdulva, írta meg költőnk Zalán futását.
Gyulai Pál. Vörösmarty életrajza. J. I. I. T. 2 K 40 f.
Nemcsak a költőről szóló legjelesebb életrajz, hanem az irodalomtörténeti monográfiának klasszikus mintaképe is. Kötelező magánolvasmány a középiskolák VIII. osztálya számára.
Salamon Ferenc. Irodalmi tanulmányok. Két kötet, 7 K 20 f., vászonba kötvé 10 K.
A gazdag tartalomban Vörösmarty nekrológja is benne foglaltatik.
Szitnyai Elek. Tanulmányok. A művelt magyar ifjúság és közönség számára. 2 K., vászonköt. 2 K 40 f.
Közleményei sorában: «Vörösmarty Mihály és Arany János lyrnai költészetének főeszmái.»
Vörösmarty arcképe. Negyedretű aczélmetszvény 80 f.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre... 9 kor. 60 fill.		Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

A MEGVÁLTÓ SZÜLETÉSE NAPJÁN.

És összegyül a család, hogy örvendezzen e napon. A szegények összeszorulnak kis kunyhóikban, a gazdagok fényes palotáikban, s a milliók szíve megtelek azzal a csodálatos meleggel, a mely onnan felülről árad a világra.

A Szeretet, mely a világot megváltotta, e napon nyilatkozott a maga nagy teljességében. A betlehemi jászol új lakója, a szegénység és alázatosság örök vigaszává lett századok, ezredek múlva az Idők teljességéig.

Ó, szép ez az ünnep! Mikor künn tombol a vihar, a fák száraz galyairól porzik a hó szikrázva — az emberek hajlékában kigyúl a világosság és öröm ragyog a szemekben; a Békesség hófehér szárnyát teríti minden halandó ember felé.

Ez a békesség az emberi törekvéseknek az egyetlen ezélja; ebben összpontosul minden, a mi jó és értékes a földi életben. E mellett hiú és értéktelen minden,

«ENGEDJÉTEK HOZZÁM JÖNNI A KISDEDEKET!»